

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **S. P. B., pobočka P**, so sídlom M. S. X, P., IČO: X., proti povinnému: **A. s r. o.**, so sídlom N. X, K., IČO: X., o **vymoženie 419,83 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 9Er/591/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011 č. k. 4CoE/476/2011-19 v spojení s uznesením Okresného súdu Prievidza z 26. mája 2011 č. k. 9Er/591/2006-11, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011 č. k. 4CoE/476/2011-19 a uznesenie Okresného súdu Prievidza z 26. mája 2011 č. k. 9Er/591/2006-11 vo výroku o trovách exekúcie **z r u š u j e a** vec v rozsahu zrušenia **v r a c i a** Okresnému súdu Prievidza na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prievidza uznesením z 26. mája 2011 č. k. 9Er/591/2006-11 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Zároveň súdnemu exekútorovi JUDr. J. K. náhradu trov exekúcie nepriznal. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že povinný, ktorý bol právnickou osobou v priebehu exekučného konania zanikol výmazom z obchodného registra, čím stratil spôsobilosť byť účastníkom konania. Súd prvého stupňa považoval za dôvodný postup podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len Exekučný poriadok). Z dôvodu existencie neodstrániteľnej podmienky konania, pre ktorú nie je možné v exekúcii vôbec pokračovať, súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. O trovách exekučného konania súd prvého stupňa rozhodol s poukazom na ustanovenie § 200 ods. 1 a § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, keď dospel k záveru, že

súdnemu exekútorovi nemožno priznať náhradu trov exekúcie. Exekútor ako nositeľ práva na náhradu trov exekúcie je v exekučnom konaní v postavení účastníka konania a nie vykonávateľa verejnej moci, pričom je na výsledku exekúcie materiálne zainteresovaný. Svojím súhlasom stať sa súdnym exekútorom a vykonávať činnosť exekútora musí preto znášať aj s tým spojené riziko, že nie vo všetkých prípadoch dosiahne uspokojenie svojich zákonných nárokov ako účastník konania (v časti trov).

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie súdneho exekútora uznesením z 23. novembra 2011 č. k. 4CoE/476/2011-19 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o náhrade trov zastavenej exekúcie potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že došlo k zastaveniu exekúcie z dôvodu zániku povinného výmazom z obchodného registra bez právneho nástupcu. Za tejto situácie nie je daný žiadny zákonný dôvod, aby trovy zastavenej exekúcie v tomto prípade znášal oprávnený, nakoľko neboli splnené podmienky pre ich priznanie podľa § 203 ods. 1 a ani podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 297/2010 zo dňa 31. 08. 2010.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len generálny prokurátor) na podnet súdneho exekútora podal mimoriadne dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu ako i prvostupňového súdu v časti výroku o náhrade trov exekučného konania podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol obe rozhodnutia v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Mimoriadne dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci oboma súdmi. Uviedol, že zánik povinného sám o sebe nie je dôvodom na zastavenie exekučného konania. V prípade, ak zanikol povinný, súd pokračuje v exekučnom konaní s jeho právnym nástupcom. Ďalej poukázal na ustanovenie § 37 ods. 3 Exekučného poriadku, ktoré upravuje prechod práv a povinností počas exekúcie. V prípade, ak povinný zanikne bez právneho nástupcu a bez likvidácie, súd exekučné konanie zastaví z dôvodu, že majetok povinného nepostačuje ani na úhradu trov exekúcie. Z uznesenia Okresného súdu Trenčín z 29. apríla 2008 č. k. 36CbR 178/2005-42 vyplýva, že povinný bol zrušený bez likvidácie, nakoľko nemá žiadny obchodný majetok, ktorý by postačoval na úhradu výdavkov a primeranej odmeny likvidátora. Vzhľadom na tento dôvod zrušenia povinného a jeho

vymazanie z obchodného registra súdy mali pri zastavení exekúcie postupovať podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku a zastaviť exekúciu pre nemajetnosť povinného a následne pri stanovení náhrady trov exekúcie aplikovať § 203 ods. 2 veta prvá Exekučného poriadku a priznať súdnemu exekútorovi nárok na náhradu trov exekúcie od oprávneného.

Oprávnený navrhol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietnuť z dôvodu vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa aj odvolacieho súdu s poukazom na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (Van der Musselle proti Belgicku, rozsudok zo dňa 23. 11. 1983, séria A, č. 70), v ktorom bolo zdôraznené, že riziko s výkonom určitej profesie (citované v prípade advokáta) kam spadá i riziko neuhradenia odmeny za odvedenú prácu je na druhej strane vyvážené výhodami súvisiacimi s výkonom tejto profesie.

Súdny exekútor sa stotožnil s podaným mimoriadnym dovolaním.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že boli splnené podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a že dovolanie je prípustné bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie exekučného súdu i uznesenie odvolacieho súdu a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Podľa § 243f ods. 1 O. s. p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O. s. p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Dovolací súd sa preto v prvom rade zaoberal otázkou, či konanie súdov v preskúmvanej právnej veci nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. (t. j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Preskúmaním veci nezistil, že by konanie súdov bolo takouto vadou postihnuté. Takouto vadou konania napokon neodôvodňoval svoj mimoriadny opravný prostriedok ani dovolateľ.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. dovolací súd rovnako z úradnej moci skúmal, či v konaní nedošlo k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. O vadu tejto povahy ide najmä vtedy, keď súd skutkové závery, z ktorých vyvodil svoje právne závery založil na výsledkoch dokazovania, ktoré nebolo vykonané v súlade so zákonnými ustanoveniami upravujúcimi spôsob vykonania dokazovania určitým dôkazným prostriedkom alebo že jeho skutkové závery sú v rozpore s tým, čo vyšlo za konania najavo. Dospel k záveru, že v konaní na súdoch oboch nižších stupňov nedošlo ani k vade uvedenej povahy.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza (a táto skutočnosť vyplýva aj z obsahu mimoriadneho dovolania), že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je

exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena a náhrady určené podľa tohto zákona o daň z pridanej hodnoty.

Náklady podľa § 196 uhrádza povinný (§ 197 ods. 1 Exekučného poriadku).

Podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie.

Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil (§ 203 ods. 2 Exekučného poriadku).

Exekučný poriadok pripúšťa výnimky zo zásady podľa, ktorej trovy exekúcie uhrádza povinný (§ 197 ods. 1 Exekučného poriadku). Oprávnený spravidla znáša trovy exekúcie podľa princípu zavinenia a princípu voľnej úvahy súdu. Okrem toho oprávnený musí uhradiť trovy exekúcie aj keď zastavenie exekúcie nezavinil a nemohol ho predvídať, ak k zastaveniu došlo z dôvodu, že majetok povinného nestačil ani na úhradu trov exekúcie.

S dôvodom vytýkaným napadnutým rozhodnutiam generálnym prokurátorom treba súhlasiť, pretože súdy nižších stupňov nevenovali pozornosť tomu z akého dôvodu došlo ex offo k výmazu povinného z obchodného registra, ktorá skutočnosť má dopad na dôvod zastavenia exekúcie v zmysle § 57 Exekučného poriadku a následne aj na rozhodnutie o trovách exekúcie. Ak totiž dôvod zastavenia exekúcie spočíva v dôvode uvedenom v § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku o trovách exekúcie treba rozhodnúť podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, v tomto prípade musí uhradiť trovy exekúcie oprávnený.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že v prípade, ak povinný bol zrušený bez likvidácie z dôvodu, že nemá obchodný majetok, ktorý by postačoval na náhradu primeraných výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora, prichádza do úvahy zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie a nie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku z dôvodu existencie iného dôvodu, pre ktorý nemožno

exekúciu vykonať. Právne závery súdov nižších stupňov, ktorými ustálili dôvod zastavenia exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku treba považovať bez zohľadnenia dôvodov, pre ktoré došlo na základe uznesenia Okresného súdu Trenčín zo 14. januára 2009 č. k. 37CbR 118/2006-63 k zrušeniu povinného bez likvidácie a následne k jeho výmazu z obchodného registra za vecne nesprávne. Preto aj ich rozhodnutie o trovách exekúcie nemožno považovať za správne. Rovnaký právny záver prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 4MCdo/14/2006 z 29. marca 2007 a sp. zn. 3MCdo/10/2011 z 24. novembra 2011.

Keďže súdy nižších stupňov založili svoje rozhodnutia na právnych záveroch, ktoré nepovažuje dovolací súd za správne Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách exekúcie a uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Okresnému súdu Prievidza na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 3 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p. v spojitosti s § 243i ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 31. júla 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Bc. Ingrid Habánová